

**Begroting 2009 en
Meerjarenraming 2010-2018**

Politie Midden en West Brabant

INHOUDSOPGAVE

ALGEMEEN.....	3
1. Inleiding.....	3
2. Begrotingsproces.....	3
3. Algemene ontwikkelingen.....	4
BEGROTING 2009-2018.....	6
1. Resultaat begroting.....	6
2. Begrotingskaders / financiële beleidsuitgangspunten.....	6
3. Risicoparagraaf.....	10
TOELICHTING EXPLOITATIE.....	12
1. Exploitatieresultaat 2009-2012.....	12
2. Personeel.....	12
3. Materieel.....	13
4. Bijdragen.....	14
TOELICHTING BALANS.....	15
1. Activa / investeringen.....	15
2. Passiva / vermogenspositie.....	15
3. Treasuryparagraaf.....	15
4. Huisvestingsparagraaf.....	16
BIJLAGEN.....	18
1. Balans.....	18
2. Exploitatierekening.....	19
3. Kasstroomoverzicht.....	20
4. Personeelsinformatie.....	21
5. Strategisch Huisvestingsplan.....	22

ALGEMEEN

1. Inleiding

Voor u ligt de begroting 2009 en de meerjarenraming 2010-2012. Conform de afspraak met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) zijn in deze begroting ook de cijfers over de jaren 2013 tot en met 2018 opgenomen. De begroting is ingericht overeenkomstig de door BZK in de junicirculaire 2008 gepresenteerde modellen, definities en toelichting daarop. De modellen bieden inzicht ter sturing op prestaties en effecten van prestaties. De aandacht voor de puur financiële gegevens beperkt zich tot de hoofdlijnen.

De in de begroting opgenomen vergelijkende cijfers van de begroting 2008 hebben betrekking op de cijfers uit de herziene begroting 2008-2. Deze herziene begroting is op 25 september jl. vastgesteld door het Regionaal College.

De Politie Midden & West Brabant is kernkorps van de bovenregionale voorziening Grensoverschrijdend Observatieteam (GROT). Het GROT is geïntegreerd binnen de bedrijfsvoering van het korps waardoor mensen en middelen doelmatig ingezet kunnen worden en de overhead beperkt blijft. Het korps beschouwt deze voorziening, waarvoor een bijzondere rijksbijdrage van BZK wordt verkregen, niet als een afzonderlijke entiteit maar als een onderdeel van het korps. De cijfers van het GROT zijn verwerkt in de voorliggende begroting.

Leidend voor de begroting 2009-2012 is de junicirculaire 2008. In deze circulaire worden de budgettaire kaders en normbedragen voor de periode 2008 tot en met 2012 voorlopig vastgesteld. De definitieve vaststelling vindt plaats in de decembercirculaire 2009.

In dit hoofdstuk wordt verder ingegaan op het begrotingsproces en de algemene ontwikkelingen. Vervolgens komt de begroting 2009-2012 aan de orde, met daarin opgenomen de begrotingskaders, de financiële beleidsuitgangspunten en de risicoparagraaf.

2. Begrotingsproces

Preventief toezicht

Naar aanleiding van de begroting 2008-2011 is het korps onder preventief toezicht gesteld. Gezien het feit dat het resultaat in de herziene begroting 2008-1 een aanzienlijke verbetering liet zien, heeft BZK aangegeven het preventief toezicht te handhaven, maar er geen verdere invulling aan te geven. Concreet betekent dit dat uitvoering kan worden gegeven aan alle plannen zoals deze financieel vertaald zijn in de herziene begroting 2008-1. Nieuwe plannen (zoals het Strategisch Huisvestingsplan) dienen te passen binnen de financiële kaders zoals opgenomen in de herziene begroting 2008-1. Tevens geeft BZK toestemming om invulling te geven aan de afbouw van het eigen vermogen zoals dat uit de herziene begroting 2008-1 blijkt. Hiervoor hoeft geen aanvullend plan te worden ingediend.

Taskforce bezetting en financiën

Om de begroting op lange termijn sluitend te krijgen, is in het najaar van 2007 een Taskforce Bezetting en Financiën ingesteld. Deze Taskforce heeft een aantal projectopdrachten geformuleerd om zoveel mogelijk de materiële kosten en noodgedwongen ook de personele kosten terug te dringen. Het plan is om de personele kosten te verlagen door middel van een neerwaartse bijstelling van de formatie en instroom van nieuwe aspiranten. Dit binnen de kaders van de sterktedoelstelling 2010. Deze projectopdrachten waren reeds verwerkt in de begroting 2008-1.

Daarna zijn de voorgenomen plannen op 10 juli jl. voorgelegd aan het KorpsManagementTeam. Op 25 september zijn de voorgenomen plannen besproken met het Regionaal College (RC) en de Ondernemingsraad. Vanuit deze besprekingen hebben bijstellingen op de voorgenomen plannen plaatsgevonden, welke zijn verwoord in het "Herziene voorgenomen besluit taakstelling en beleidsintensivering 30 september". De wijzingen betreffen het verder terugbrengen van de materiële kosten en het minder terugdringen van de personele kosten. Op 2 oktober heeft het RBO, gemandateerd door het RC, het voorgenomen besluit geaccordeerd. Hierop is het voorgenomen besluit financieel vertaald in de voorliggende begroting.

Ten opzichte van de plannen opgenomen in de begroting 2008-1 zijn de navolgende bijstellingen/aanvullingen in de voorliggende meerjarenbegroting 2009-2018 verwerkt:

- De bij de begroting 2008-1 opgenomen neerwaartse bijstelling van de formatie met 81 fte's is aangepast naar een verlaging van 55 fte's. Deze krimp, welke ultimo 2011 dient te zijn gerealiseerd, zal zoveel mogelijk geschieden middels natuurlijk verloop. Om de uit- en doorstroom te bevorderen staan meerdere instrumenten ter beschikking (outplacementvergoeding, scholingscompensatie, doorstroom van ATP naar executief etc.). De kosten hiervan bedragen naar schatting tussen de € 1,4 miljoen en de € 2,0 miljoen. Aan het bestuur zal bij de jaarrekening 2008 worden voorgesteld om hiervoor een voorziening te vormen ten laste van het resultaat 2008;
- De beoogde nieuwbouw van Oosterhout 3 en Moerdijk gaan niet door en het benodigde krediet voor Oisterwijk is verlaagd. Daarentegen wordt de investering in het districtskantoor in Bergen op Zoom groter en wordt het pand de Essendonk in Breda aangekocht en grondig verbouwd. De totale uitgaven voor de renovatie van de Mijkenbroek zijn hoger. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het benodigde krediet wel is verlaagd maar dat dit mogelijk is doordat de verbouwkosten van de Mijkenbroek in 2009 en 2010 ten laste van de exploitatie zullen worden gebracht.
- Er zijn aanvullende materiële besparingen op het gebied vervoer, verbindingen, geweldmiddelen en beheer verwerkt;
- De bijdrage aan de vtsPN is, als gevolg van inkoopvoordelen, verlaagd;
- De inkomsten uit personeel zijn verhoogd. De plannen met betrekking tot cameratoezicht en inhuur van personeel zijn niet in de begroting verwerkt. Hierover dient eerst overeenstemming met de contractpartners en het bestuur te worden verkregen.

3. Algemene ontwikkelingen

Coalitieakkoord

In het coalitieakkoord is onder de noemer "Samenwerking Bedrijfsvoering Politie" een taakstellende bezuiniging opgenomen, welke van € 25 miljoen in 2008 oploopt tot € 100 miljoen per jaar in 2011. Voor het korps betekent dit een korting van € 1,3 miljoen in 2008 oplopend tot € 5,4 miljoen in 2011. Naast deze taakstellingen zijn tevens intensiveringen voorzien. Zo wordt extra budget ter beschikking gesteld voor extra wijkagenten en forensisch medewerkers, de aanpak van financieel economische criminaliteit, cybercrime en zware en georganiseerde criminaliteit, en voor het opvangen van de toenemende uitstroom van pensioengerechtigde medewerkers.

Financiële plaat

Op landelijk niveau is de behoefte geuit te komen tot een algemeen beeld van de financiële situatie bij de 25 korpsen. De Board Ondersteuning heeft hierop voor alle korpsen de voorzienbare financiële ontwikkelingen evenals de financiële effecten die verbonden zijn aan de junicirculaire 2008, verwerkt in de zogenaamde "Financiële Plaat". Vanuit deze financiële plaat wordt onder meer geconcludeerd dat de landelijk afgesproken eindsterkte 2010 wellicht zal worden gerealiseerd. De landelijke streefsterkte 2014 zal niet worden gerealiseerd. Tevens wordt aangegeven dat in 2011, op basis van de huidige gegevens, 12 korpsen hun begrotingen niet meerjarig sluitend krijgen. Door middel van toepassing van Artikel 4 wordt dit tekort ten laste gebracht van de overige korpsen. Het theoretische (domino)effect hiervan zal zijn dat nog meer korpsen hun begrotingen niet sluitend krijgen. Het doel is om deze conclusies in een gesprek over de landelijke financiële situatie met de minister te betrekken.

Ook BZK heeft op basis van de korpsbegroting 2008-2011 geconstateerd dat de nieuwe sterktedoelstellingen 2014 voor meerdere korpsen niet betaalbaar zijn. Binnen BZK wordt onderzocht in hoeverre de korpsen ruimte kan worden geboden in de sterkteafspraken. Dit op voorwaarde dat de prestatieafspraken gerealiseerd kunnen worden. De sterkteafpraak 2010 wordt door het korps gerealiseerd, de sterktedoelstelling 2014 niet.

CAO Politie 2008-2010

In de Junicirculaire 2008 heeft BZK de budgettaire consequenties voor 2008 tot en met 2012 van de CAO maatregelen welke ingaan in 2008 verwerkt. Nadien heeft BZK met een afzonderlijke brief ook de beschikbare kaders voor de CAO maatregelen van 2009 en 2010 bekend gemaakt.

In het kader van de dekking van de CAO maatregelen 2008-2010 heeft BZK besloten om het landelijke budget voor prestatiebekostiging voor de jaren 2012 tot en met 2014 met € 30 miljoen per jaar te verlagen

en deze vervroegd beschikbaar te stellen in 2008 en 2009. De inzet van dit gedeelte van de prestatiebekostiging is als zodanig opgenomen in de voorliggende begroting.

Bijdrage prijsontwikkeling

Vanaf 2008 stelt BZK structureel € 10 miljoen ter beschikking ter compensatie van de inflatie. Het aandeel van het korps hierin bedraagt circa € 0,5 miljoen. De prijsbijstelling is verwerkt in het prijsgevoelige deel van de middensommen en heeft daardoor geleid tot een verhoging van de algemene en specifieke budgetten in het BVS.

Inzet eigen vermogen

In de najaarscirculaire 2007 heeft BZK de korpsen de mogelijkheid geboden een deel van het eigen vermogen in te zetten ter dekking van tijdelijke tekorten. Als uit de begroting van een korps, naar oordeel van BZK, duidelijk blijkt waarom er in één of meerdere jaren tekorten ontstaan én uit die begroting ook blijkt wanneer het structurele begrotingsherstel weer intreedt, dan kan (in overleg) preventief toezicht achterwege blijven. Indien het gerealiseerde tekort in de jaarrekening relevant hoger is dan de in de begroting voorgenomen onttrekking als gevolg van door het korps beïnvloedbare oorzaken, dan kan het korps alsnog onder preventief toezicht worden geplaatst.

Versterking centrale eenheid KLPD

Ten behoeve van de versterking van de Dienst Specialistische Recherchetechnieken (DSRT) van het KLPD vindt met ingang van 2009 een inhouding plaats op het budget van de regionale korpsen. Deze correctie wordt ten laste gebracht van het algemene budget voor de werksoort opsporing. Doordat de hiermee verband houdende doorbelasting inzake het Politie Infiltratieteam (PIT) komt te vervallen, is sprake van een budgettair neutrale actie. BZK heeft aangegeven dat, als gevolg van het wegvallende budget, voornamelijk de sterkteafpraak 2010 en de sterktedoelstelling 2014 niet neerwaarts wordt bijgesteld.

Exploitatiekosten C2000

Zoals beschreven in de decembercirculaire 2007 heeft een interdepartementale werkgroep onder leiding van BZK een nieuwe verdeelsleutel voor de toerekening van de exploitatiekosten van C2000 ontwikkeld. De nieuwe kostenverdeling zal gebaseerd zijn op het aantal in gebruik zijnde randapparaten. Verwacht wordt dat de departementale besluitvorming op korte termijn zal plaatsvinden. Naar de huidige inzichten zal de bijdrage voor de regionale politiekorpsen met ingang van 2009 stijgen van € 35,8 miljoen naar € 45,0 miljoen. Dit zou voor het korps een kostenstijging van circa € 0,5 miljoen inhouden. In afwachting van definitieve besluitvorming is deze ontwikkeling in de voorliggende begroting nog niet verwerkt.

BEGROTING 2009-2018

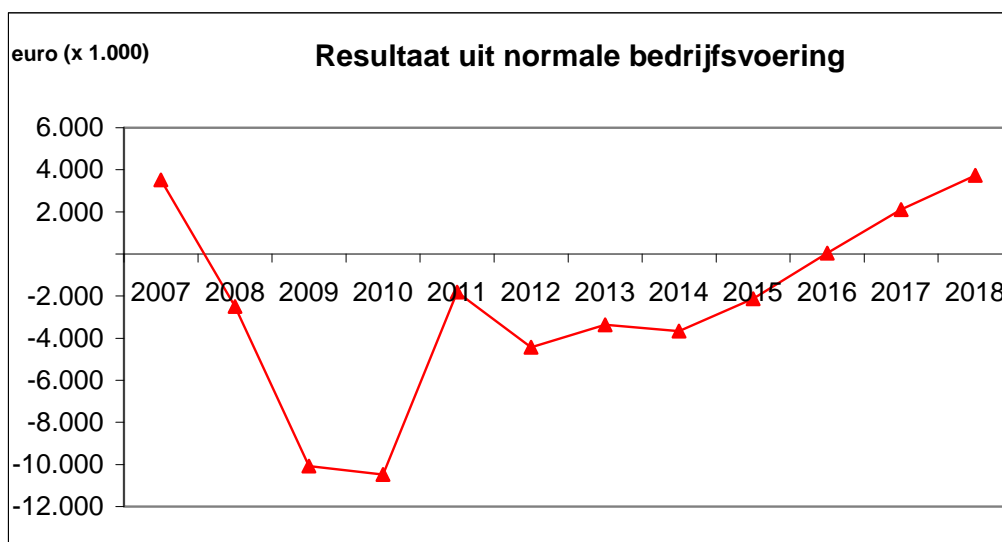
1. Resultaat begroting

In de onderstaande tabel zijn de exploitatieresultaten van de 2009 tot en met 2012 opgenomen. In het vervolg van dit hoofdstuk zal nader worden ingegaan op de periode tot en met 2018.

Bedragen x 1.000 euro	Begroting 2008-2	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012
Totaal rijksbijdragen	214.465	212.832	214.142	215.141	214.803
Totaal nettolasten	216.956	222.903	224.613	216.947	219.242
Resultaat uit normale bedrijfsvoering	-2.491	-10.071	-10.471	-1.806	-4.439

De resultaten uit normale bedrijfsvoering in 2009 en 2010 laten forse nadelige resultaten zien. Dit wordt met name veroorzaakt door de verbouwingskosten van het verzamelpand Mijkenbroek. Deze kosten bedragen € 3,0 miljoen in 2009 en € 7,0 miljoen in 2010 en zullen, met instemming van BZK, ten laste van de exploitatie worden gebracht. Daarna laten de resultaten uit normale bedrijfsvoering een stijgende lijn zien om na 2015 weer positief en sluitend te zijn. Hiermee voldoet het korps aan de richtlijnen die BZK stelt aan het afbouwen van vermogen in relatie tot de exploitatieresultaten.

In de onderstaande grafiek zijn de exploitatieresultaten van 2009 tot en met 2018 in beeld gebracht.

2. Begrotingskaders / financiële beleidsuitgangspunten

Financieel kader

In de voorliggende begroting is uitgegaan van het financieel kader zoals opgenomen in de junicirculaire 2008. In deze circulaire worden de budgettaire kaders en normbedragen voor de periode tot en met 2012 (voorlopig) vastgesteld. De definitieve vaststelling van de kaders voor 2009 vindt plaats door middel van de decembercirculaire 2009. Aangezien er geen informatie voorhanden is over de omvang van de beschikbare budgetten na 2012, is er van uitgegaan dat deze op het niveau van 2012 blijven.

De begroting betreft de concrete vertaling van de in het meerjarenbeleidsplan beschreven (financiële) beleidsuitgangspunten van het korps. De belangrijkste financiële uitgangspunten van het korps zijn:

- Het presenteren van een sluitende begroting uit normale bedrijfsvoering, op basis van "geld volgt beleid";
- Het op peil houden van het vermogen, d.w.z. het vermogen binnen de door BZK vastgestelde kaders brengen, dan wel houden (s-ratio);
- Het sturen op personeelskosten op basis van de door BZK vastgestelde kaders (p-ratio).

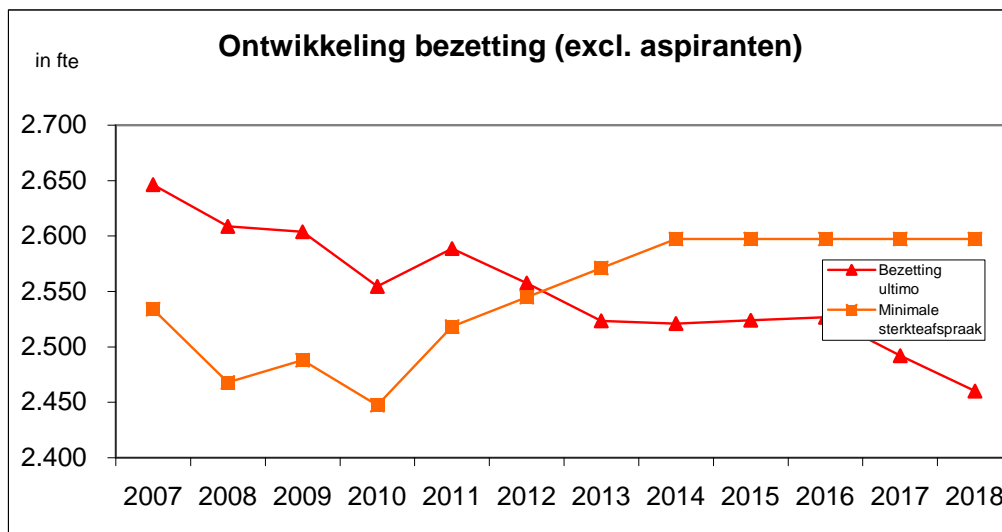
Deze uitgangspunten zijn in deze begroting nader toegelicht.

Realiseren van de sterktedoelstelling 2010

De sterktedoelstelling, welke onderdeel uitmaakt van de bestuurlijke meerjarenafspraken, bedraagt voor het korps 2.510 fte's ultimo 2010. BZK staat hierbij een bandbreedte van 5% toe (2,5% naar beneden en 2,5% naar boven). Voor het korps houdt dit in dat van de afgesproken eindsterkte in 2010 minimaal 2.447 fte's dienen te worden gerealiseerd.

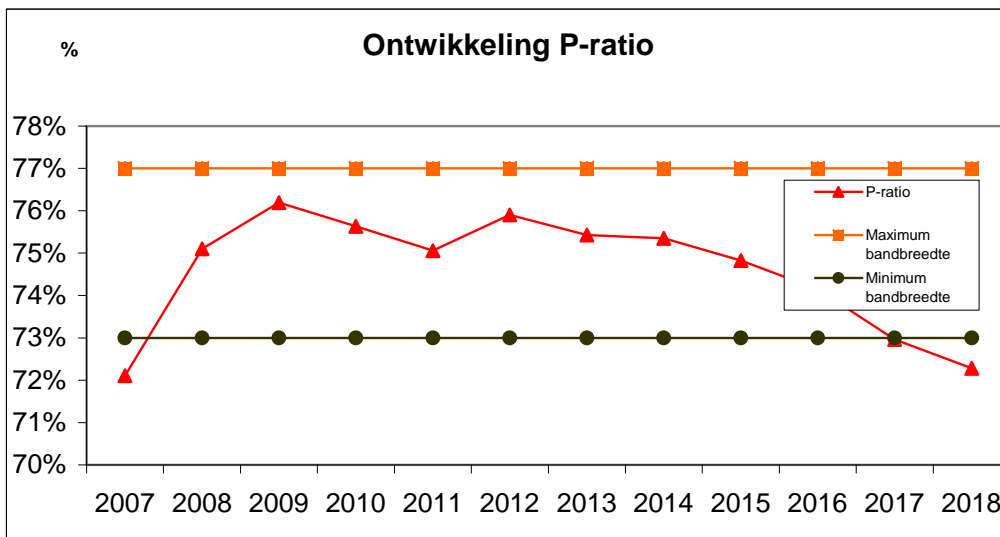
In de navolgende grafiek is de verwachte ontwikkeling van de bezetting afgezet tegen de minimaal te realiseren sterkteafspraken. Door wervingsinspanningen worden het groeipad en de sterkteafpraak 2010 ruimschoots gerealiseerd. Na 2012 daalt de bezetting onder de minimaal te realiseren streefsterkte 2014 als gevolg van de neerwaartse bijstelling van de formatie en de instroom van aspiranten.

Bij de herziene begroting 2008-1 bleef de bezetting over de periode 2013 tot en met 2017 gemiddeld jaarlijks 110 fte's onder de te realiseren streefsterkte. In de voorliggende begroting zijn de bezettingscijfers van het korps verbeterd: het korps blijft nu over dezelfde periode 75 fte's onder de te behalen streefsterkte. De verbetering is een gevolg van de verlaging van de neerwaartse bijstelling van de formatie en de extra voorgenomen instroom van wijkagenten en rechercheurs.

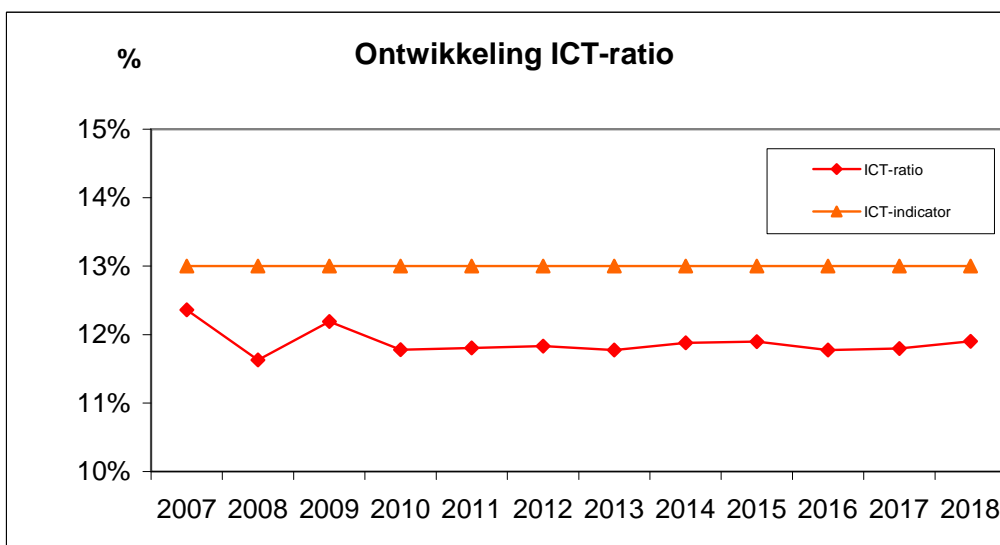
P-ratio

De p-ratio geeft de verhouding weer tussen de personele lasten en de totale baten (exclusief de buitengewone baten). De p-ratio dient zich te begeven binnen de door BZK vastgestelde normwaarden van 73% (minimum) en 77% (maximum). De navolgende grafiek toont vanaf 2017 een p-ratio, welke zich begeeft onder de minimum normwaarde als gevolg van de genoemde afnemende bezetting.

ICT ratio

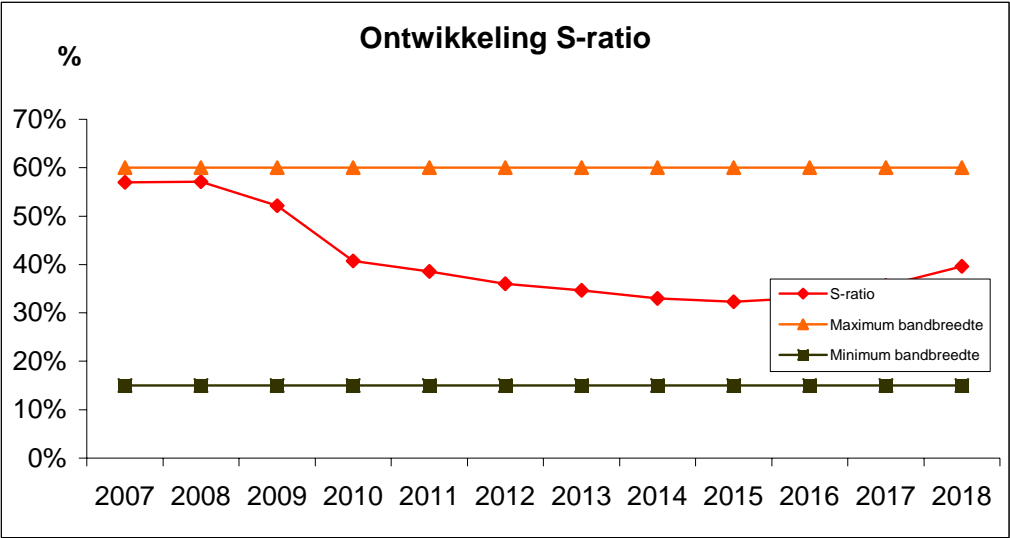
De ICT ratio geeft de verhouding weer tussen de totale (landelijke en regionale) ICT kosten inclusief bijbehorende personele kosten en de totale rijksbijdrage. De maximumwaarde voor deze indicator is vastgesteld op 13%. Uit de grafiek blijkt dat de ICT ratio van het korps zich de komende jaren onder de maximumwaarde van de ICT indicator bevindt.

S-ratio

Uit hoofde van de Wet Vermogensbeheer is het korps gehouden aan bepaalde regels ten aanzien van het vermogen. Deze regels vinden onder meer hun uitwerking in de solvabiliteitsratio (s-ratio). De s-ratio geeft de verhouding weer tussen het eigen vermogen en het balanstotaal. BZK heeft de bandbreedte voor deze ratio vastgesteld op maximaal 60% en minimaal 25%. Voor korpsen die een deel van hun eigen vermogen willen inzetten voor de dekking van tijdelijke exploitatietekorten, is de minimumwaarde van de s-ratio verlaagd naar 15%.

Per brief d.d. 19 mei 2008 heeft BZK ingestemd met het verzoek van het korps tot afbouw van het eigen vermogen, zoals opgenomen in de herziene meerjarenbegroting 2008-2017. Een voorwaarde hierbij is dat het positieve beeld in 2016 en verder gehandhaafd blijft. Door de inzet van eigen vermogen daalt de s-ratio gedurende de begrotingsperiode van 57% in 2008 tot 32% in 2015, waarna de s-ratio uiteindelijk in 2018 weer oploopt naar 40%. Derhalve heeft het korps ultimo 2018 nog een fors eigen vermogen van € 51,2 miljoen.

3. Risicoparagraaf

In deze paragraaf worden de risico's vermeld die bekend zijn ten tijde van het opstellen van de begroting. Hieronder worden alle voorzienbare risico's verstaan die van materiële betekenis zijn in relatie tot het balanstotaal of de financiële positie van het korps (> 1% x normbijdrage) en waarvoor geen of niet volledige voorzieningen zijn getroffen.

Actualisatie BVS

De omgevingskenmerken waarop het BVS is gebaseerd worden jaarlijks geactualiseerd. Deze actualisatie heeft in verband met de vaststelling van de budgetten 2009 nu plaatsgevonden. Als gevolg van deze actualisatie zijn de verdeelverhoudingen in de algemene budgetten van de werksoorten vanaf 2009 aangepast. Voor 2009 zijn de verhoudingen hiermee definitief vastgesteld, voor de jaren hierna is sprake van een voorlopige vaststelling.

Wijzigingen in de omgevingskenmerken kunnen de hoogte van de toegekende rijksbijdrage wezenlijk beïnvloeden. Als gevolg van het ontbrekende inzicht in het BVS kan niet worden vastgesteld wat de financiële consequenties van actualisaties voor het korps zijn.

Inverdieneffecten functiewaardering

In het Akkoord Arbeidsvoorwaarden sector Politie is (ten aanzien van het in 2010 in te voeren landelijk functiegebouw, het nieuwe functiewaarderingssysteem en het vereenvoudigde loongebouw) afgesproken de kosten hiervan te beperken tot maximaal 2,2% van de loonsom. De bekostiging hiervan dient voor 1%, door middel van inverdieneffecten door en binnen het korps gerealiseerd te worden. De resterende 1,2% wordt door BZK door middel van een verhoging van de rijksbijdragen vergoed.

In de voorliggende meerjarenbegroting zijn, op voorschrift van BZK, vanaf 2010 de extra kosten, het inverdieneffect en de extra rijksbijdrage budgettair neutraal verwerkt. De verwachting is dat de kosten de 2,2% zullen overschrijden en dat het nog niet nader gedefinieerde inverdieneffect niet zal worden gerealiseerd. Concreet betekent dit voor het korps vanaf 2010 een jaarlijks financieel risico van € 1,5 miljoen.

Sterkteafspraken

De budgettoekenningen in het kader van de sterktegroei (package deal, instroom aspiranten, wijkagenten en forensisch assistenten) zijn afhankelijk van de realisatie van de sterkteontwikkeling. Indien de sterktedoelstelling niet wordt gerealiseerd, zal een proportioneel deel van de toekenning worden teruggevorderd.

Prestatiebekostiging

BZK biedt korpsen de mogelijkheid om de prestatiebekostiging ten dele of geheel te verantwoorden in de begroting. De definitieve toekenning vindt achteraf plaats op basis van feitelijk gerealiseerde prestaties. Het korps heeft de prestatiebekostiging in de voorliggende begroting volledig opgenomen (ca. € 2,5 miljoen per jaar).

In het kader van de dekking van de CAO maatregelen 2008-2010 heeft BZK besloten om het landelijke budget voor prestatiebekostiging voor de jaren 2012 tot en met 2014 met € 30 miljoen per jaar te verlagen en deze vervroegd beschikbaar te stellen in 2008 en 2009. Het aandeel van het korps hierin bedraagt € 1,4 miljoen per jaar. Deze inzet van dit gedeelte van de prestatiebekostiging is opgenomen in de voorliggende begroting.

Landelijke voorzieningen en samenwerkingsverbanden

De kosten voortvloeiend uit landelijke voorzieningen en samenwerkingsverbanden leggen een steeds groter beslag op de financiële middelen van het korps. Daarnaast is de omvang van deze kosten, zeker in meerjarenperspectief, moeilijk in te schatten en daardoor moeilijk beheersbaar. Dit laatste wordt mede veroorzaakt doordat begrotingen veelal te weinig inzicht bieden in de opbouw van kosten. Hierdoor is niet duidelijk welke producten en diensten geleverd worden, en tegen welke prijs.

Met ingang van 2009 zullen de centrale exploitatiekosten C2000, naar verwachting met € 9,2 miljoen per jaar stijgen. Voor het korps komt dit neer op circa € 0,5 miljoen.

Incidentele exogene geldstromen

Een gedeelte van de formatie van het korps wordt gefinancierd uit exogene geldstromen. Door het tijdelijke karakter van deze geldstromen loopt het korps het risico dat bij beëindiging ervan de personele lasten binnen de eigen exploitatie dienen te worden opgevangen. Een voorbeeld hiervan is het Verkeershandhavingsteam dat gefinancierd wordt door het Bureau Verkeershandhaving Openbaar Ministerie (BVOM).

PVOV

Vanaf 2006 stelt BZK middelen beschikbaar voor de uitvoering van het PVOV. Landelijk loopt het budget voor PVOV op naar € 45,6 miljoen in 2012. De feitelijke kosten voor de uitvoering van het PVOV zijn landelijk becijferd op het dubbele van het beschikbaar gestelde budget.

TOELICHTING EXPLOITATIE

1. Exploitatieresultaat 2009-2012

In de onderstaande specificatie is de exploitatiebegroting van 2009 tot en met 2012 opgenomen. Tevens wordt een vergelijking gemaakt met de realisatie 2007 en de herziene begroting 2008-2. De cijfers zijn gebaseerd op de eerder beschreven financiële uitgangspunten en kaders. Onderstaand worden de belangrijkste posten beknopt toegelicht. Voor een gedetailleerde exploitatiebegroting wordt verwezen naar de bijlagen, met daarin opgenomen de exploitatiecijfers tot en met 2018.

Onderstaand wordt het exploitatieresultaat uit normale bedrijfsvoering en het exploitatieresultaat na bijzondere baten en lasten getoond.

In de tabellen en de tekst zijn de kosten en opbrengsten binnen een kostencategorie gesaldeerd weergegeven. Dit komt tot uitdrukking in de benaming 'netto kosten'.

Bedragen x 1.000 euro	Jaarekening 2007	Begroting 2008-2	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012
Totaal rijksbijdragen	200.932	214.465	212.832	214.142	215.141	214.803
Totaal netto personele kosten	146.855	162.240	164.539	164.791	163.630	163.830
Totaal netto materiële kosten	50.558	54.716	58.364	59.822	53.317	55.412
Totaal exploitatiekosten	197.413	216.956	222.903	224.613	216.947	219.242
Resultaat uit normale bedrijfsvoering	3.518	-2.491	-10.071	-10.471	-1.806	-4.439

De belangrijkste verschillen in exploitatieresultaat tussen de herziene begroting 2008-1 en de begroting 2009 zijn:

- Hogere personele lasten als gevolg van een hogere gemiddelde bezetting. Deze hogere bezetting wordt veroorzaakt door een extra instroom van wijkagenten en rechercheurs en de verlaging van de taakstelling op personeel (in totaal ca. 35 fte per jaar). Bovendien wordt de uitvoering van de taakstelling op personeel, zijnde een korting op het inrichtingsplan, veelal doorgeschoven van 2008 naar 2009;
- Hogere opleidingskosten als gevolg van de opleiding Modulehuis Brigadiers (€5,5 miljoen in 5 jaar);
- Hogere huisvestingskosten als gevolg van gewijzigde huisvestingsplannen.

De jaren 2009 en 2010 laten forse exploitatietekorten zien. Dit wordt mede veroorzaakt doordat de verbouwingkosten van de Mijkenbroek in deze jaren ten laste van de exploitatie zullen worden gebracht. In 2011 en 2012 worden tekorten van gemiddeld €3,1 miljoen per jaar verwacht.

De tekorten zullen worden gedekt door de inzet van eigen vermogen.

2. Personeel

Personeelskosten

De begroting is gebaseerd op de personeelsplanning zoals opgenomen in de bijlage 'personeelsinformatie'. De personeelsplanning is gericht op het behalen van de sterktedoelstelling 2010 en heeft voortdurend de aandacht van het korps.

Bedragen x 1.000 euro	Jaarekening 2007	Begroting 2008-2	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012
Salariskosten	136.276	153.400	156.165	157.727	157.102	157.563
Inhuur derden	5.400	4.039	3.364	3.139	2.789	2.789
Toevoeging aan voorzieningen	1.152	1.194	706	122	100	100
Opleiding en vorming	4.028	3.607	4.305	3.803	3.639	3.378
Totaal personele kosten	146.856	162.240	164.539	164.791	163.630	163.830

De financiële vertaling van de reguliere bezetting en het aantal aspiranten is in het bovenstaande overzicht in beeld gebracht. Bij de herziene begroting 2008-2011 zijn als gevolg van de financiële tekorten van het

korps het aantal fte's opgenomen in het formatieplan en de instroom van aspiranten neerwaarts bijgesteld. In de voorliggende begroting is de personele bezetting toegenomen met gemiddeld jaarlijks 35 fte's ten opzichte van de personele bezetting in de herziene begroting 2008-2011. De oorzaken hiervoor zijn de genoemde instroom van wijkagenten en rechercheurs én de verlaging van de taakstelling op personeel.

Vanaf 2010 zijn de kosten van het in te voeren landelijke functiegebouw, het nieuwe functiewaarderingssysteem en het vereenvoudigde loongebouw verwerkt in de meerjarenbegroting. Landelijk is afgesproken deze kosten te beperken tot maximaal 2,2% van de loonsom. Daarnaast zijn ook de nog niet nader gedefinieerde te realiseren inverdieneffecten voor 1% verwerkt. De resterende 1,2% wordt door BZK vergoed en is als rijksbijdrage in de begroting verwerkt. Hierdoor zijn de kosten van de functiewaardering budgettair neutraal verwerkt.

In de begroting is naast de verwerking van de volledige CAO 2008-2010 rekening gehouden met een jaarlijkse stijging van de bruto salarissen met 1%. Dit tengevolge van jaarlijkse periodieke verhogingen en het aantrekken van duurder HBO-personeel. Daarnaast is de verschuivingstoelage in de begroting verwerkt. Eventuele kostenstijgingen als gevolg van de harmonisatie van de arbeidsvoorwaarden zijn niet verwerkt in deze begroting.

Inhuur derden en Opleiding en vorming

Het korps heeft bij de herziene begroting 2008-2011 de inhuur van uitzendkrachten en de kosten van opleiding en vorming fors teruggebracht. Dit teneinde de begroting van het korps in meerjarenperspectief weer in balans te brengen. Deze lijn is gehandhaafd in de begroting 2009-2012. Wel wordt er in de periode 2009 tot en met 2013 € 5,5 miljoen geïnvesteerd in de opleiding modulehuis brigadiers. Hiermee wordt beoogd de kwaliteit van de operationele dienstverlening verder te verbeteren.

Toevoeging aan voorzieningen

De toevoeging aan voorzieningen neemt af als gevolg van de beëindiging van de TOR-regeling in 2008. Het aantal TOR-medewerkers neemt hierdoor richting 2010 af wanneer de laatste TOR-medewerkers het korps verlaten.

BZK biedt de mogelijkheid om de totale verplichting aan ambtsjubilea tot uitdrukking te laten komen in een nog daartoe te vormen voorziening. De totale verplichting wordt voorlopig geraamd op € 12 miljoen. In afwachting van nadere besluitvorming is de vorming van de voorziening niet verwerkt in deze begroting.

3. Materieel

Met uitzondering van de categorieën "rente" en "huisvesting" is de totale omvang van de materiële lasten in de begrotingsperiode 2009-2012 redelijk constant. Deze posten worden onderstaand kort toegelicht.

Bedragen x 1.000 euro	Jaarekening 2007	Begroting 2008-2	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012
Rente	-1.738	-1.867	-1.491	-883	-251	98
Huisvesting	9.914	12.957	15.925	17.384	10.221	12.163
Vervoer	5.941	6.602	6.168	6.107	5.989	5.818
Verbindingen en automatisering	23.067	23.336	24.356	23.634	23.808	23.825
Geweldmiddelen en uitrusting	1.952	2.196	1.887	2.181	2.154	2.110
Operationeel	4.164	4.514	4.571	4.571	4.556	4.550
Beheer	6.360	6.778	6.733	6.634	6.647	6.655
Overige	898	200	215	194	194	194
Totaal materiële kosten	50.558	54.716	58.364	59.822	53.317	55.412

Rente

De komende jaren zullen de rentebaten afnemen als gevolg van een verminderde beschikbaarheid van liquide middelen en het aantrekken van vreemd vermogen. Dit is noodzakelijk om (met name) de investeringen in het kader van het Strategisch Huisvestingsplan te kunnen realiseren. Op langere termijn zullen de rentebaten echter weer gaan toenemen als gevolg van hogere exploitatiesaldi en de afnemende rentelasten van vreemd vermogen.

Huisvesting

De huisvestingslasten die voortvloeien uit het herziene voorgenomen besluit zijn verwerkt in deze begroting. Ten opzichte van de begroting 2008-1 zullen de huisvestingslasten met ingang van 2011 structureel lager zijn. De lasten in 2009 en 2010 zullen daarentegen incidenteel hoger zijn. Dit is een rechtstreeks gevolg van de concentratie van functionele aanpassingen en de verbouwing van de Mijkenbroek die in deze korte periode plaats zullen vinden. De lastenverlaging op termijn wordt veroorzaakt door het niet doorgaan van de nieuwbouwplannen voor Oosterhout 3 en Moerdijk. De investering in een politiepost in Oisterwijk wordt minder groot. Bovendien worden de uitgaven ten behoeve van de verbouwing van de Mijkenbroek rechtstreeks ten laste van de exploitatie gebracht. De afschrijvingslasten en alle bijkomende kosten van deze projecten waren wel opgenomen in de begroting 2008-1.

4. Bijdragen

In de onderstaande tabel is de opbouw van de rijksbijdragen weergegeven.

Bedragen x 1.000 euro	Jaarekening 2007	Begroting 2008-2	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012
Algemene rijksbijdrage	186.549	193.664	192.618	191.119	189.664	189.544
Bijzondere rijksbijdrage	12.790	18.891	18.442	21.250	23.704	23.487
Overige rijksbijdrage	1.593	1.910	1.772	1.772	1.772	1.772
Totaal rijksbijdrage	200.932	214.465	212.832	214.142	215.141	214.803

Algemene rijksbijdragen

De algemene bijdragen bestaan uit de bijdragen voor de vier hoofdprocessen en asieltaken. De daling van de algemene rijksbijdragen wordt in de komende jaren met name veroorzaakt door de taakstelling uit het coalitieakkoord.

Bijzondere rijksbijdragen

Onder de bijzondere bijdragen vallen onder andere de bijdragen voor de CAO 2008-2010, het GROT (Grensoverschrijdend Observatieteam), de terreurgelden, de bijdrage voor PVOV (Programma Opsporing en Vervolg), de prestatiefinanciering, de bijdragen TOR (Tijdelijke Ouderen Regeling), en de intensiveringsgelden. Vanaf 2010 is ook de bijdrage ter bekostiging van de functiewaardering verwerkt.

Prestatiefinanciering

In overleg met BZK is ervoor gekozen om de prestatiefinanciering volledig op te nemen in de begroting. Indien de beoogde prestaties niet worden gehaald, dient een evenredig deel van de prestatiefinanciering te worden terugbetaald. Daarnaast heeft BZK het beschikbare budget in de jaren 2012 tot en met 2014 meer dan gehalveerd ter dekking van de CAO 2008-2010. Omdat het korps de vrijval van de prestatiebekostiging over enig jaar pas 2 jaar nadien verantwoordt, wordt deze daling pas in de jaren 2014 tot en met 2016 zichtbaar.

Intensiveringsgelden

De intensiveringsgelden welke betrekking hebben op de aanstelling van extra wijkagenten en forensisch assistenten zijn in deze begroting volledig opgenomen. De vergrijzingsgelden zijn niet in alle jaren volledig verantwoord als gevolg van het niet geheel realiseren van de benodigde instroom van aspiranten.

TOR

De bijdragen inzake de TOR vervallen met ingang van 2011 wegens beëindiging van de regeling.

Overige bijdragen

Onder de overige bijdragen zijn de bijdragen in het kader van SAOP en het Verkeershandhavingsteam verantwoord.

TOELICHTING BALANS

Onderstaand wordt een toelichting gegeven op de balans (opgenomen als bijlage).

1. Activa / investeringen

Materiële vaste activa

De totale kredietbehoefte van het korps bedraagt voor de jaren 2009 tot en met 2012 €63,4 miljoen. Hierin zijn zowel de nieuwbouwprojecten, de vervanging van het dienstwapen en voertuigen opgenomen. Voor de vervanging van het dienstwapen stelt BZK overigens geen extra middelen beschikbaar.

Kredietbehoefte 2009 tot en met 2012

De investeringen in meerjarenperspectief worden onderstaand gespecificeerd.

Investeringen (bedragen x 1.000 euro)	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Totaal 2009-2012
3 Opleiding en vorming	82	9	216	69	377
4 Huisvesting	11.229	12.005	14.451	1.230	38.915
5 Vervoermiddelen	2.982	2.571	2.551	2.535	10.639
6 Verbindingsmidd. en automatisering	1.581	749	2.973	3.036	8.340
7 Geweldmiddelen en uitrusting	90	1.200	94	1.523	2.907
8 Operationeel	335	281	536	435	1.586
9 Beheer	145	161	111	179	596
10 Overige					
Totaal	16.445	16.976	20.932	9.007	63.359

Financiële vaste activa

Onder de financiële vaste activa zijn de bijdragen van het korps aan het vermogen van de Voorziening tot Samenwerking Politie Nederland (vtsPN) opgenomen.

2. Passiva / vermogenspositie

Eigen vermogen

Ultimo 2007 is er sprake van een gezonde vermogenspositie. Zoals reeds is aangegeven wordt in de begrotingsperiode het vermogen gericht ingezet ter dekking van exploitatietekorten. Toch voldoet de omvang van het totale eigen vermogen, ook aan het einde van de begrotingsperiode, nog steeds aan de door BZK gestelde eisen (s-ratio).

Voorzieningen

Het korps heeft voorzieningen gevormd voor de Tijdelijke Ouderen Regeling (TOR), wachtgeldverplichtingen en groot onderhoud (huisvesting). De afname van voorzieningen wordt in de komende jaren met name veroorzaakt door de beëindiging van de TOR-regeling.

3. Treasuryparagraaf

De treasuryparagraaf vloeit voort uit de richtlijnen van het ministerie van BZK inzake de wet FIDO (wet Financiering Decentrale Overheden) en is gebaseerd op het in 2007 vastgestelde Treasurystatuut.

Treasurybeheer

De komende jaren zullen er onvoldoende contante middelen aanwezig zijn om de investeringen die met name in het kader van het strategisch huisvestingsplan worden gerealiseerd, te kunnen betalen. Als gevolg hiervan zal de rekening courant kredietlimiet (12,5% van het begrotingstotaal) in 2010 worden overschreden. Om dit te voorkomen wordt het noodzakelijk om vreemd vermogen aan te trekken in de vorm van een langlopende lening.

In de meerjarenbegroting 2009-2018 is een langlopende lening van €25 miljoen per 1-7-2010 verwerkt. Deze is echter niet voldoende hoog om negatieve rekening courantsaldi volledig te voorkomen. Het korps zal dus ook gebruik gaan maken van de ruime rekening courant faciliteit door incidenteel debetsaldi toe te staan.

Het exacte afsluitmoment en de hoogte van de lening is nog niet exact bepaald. Een van de uitgangspunten van het korps t.a.v. haar treasurybeleid is immers dat het korps er naar streeft om het instrument van (middel)lange financiering pas aan te wenden indien er met voldoende zekerheid kan worden vastgesteld dat de financiële positie van het korps dit noodzakelijk maakt. Dit uitgangspunt is een afgeleide van de doelstellingen van de treasuryfunctie waarbij kostenminimalisering, beheersing van de vermogensstructuur en het mogelijk (blijven) maken van de handhaving van de bedrijfsvoering voorop staan. Het korps zal in dit geval altijd, specifiek en separaat, een financieringsvoorstel aan het bestuur voorleggen. Deze zal gebaseerd zijn op een uitgebreide analyse van de meest actuele verwachtingen ten aanzien van kasstromen, balanspositie (balansverhoudingen) en risico's. Tenslotte zal het korps zich inspannen om te allen tijde de meest voordelige financieringsconstructie aan te wenden.

4. Huisvestingsparagraaf

Besluitvorming

Op 11 mei 2006 is het RC akkoord gegaan met het huisvestingsplan dat in het kader van de eerste fase van Zien 2010 door de Commissie Strategische Partners is voorgelegd. Op 8 november 2007 heeft het RC besloten om de tweede fase van dit huisvestingsplan goed te keuren.

Ontwikkelingen

Medio juli 2008 bleek dat, uitgaande van het traditionele huisvestingsconcept, onvoldoende rekening was gehouden met het aantal te huisvesten medewerkers. Tezamen met de algemene stijging van bouwkosten heeft dit een algehele uitgavenverhoging tot gevolg. Daarnaast zijn nogmaals de mogelijkheden tot renovatie van het pand Mijkenbroek door externe adviseurs onderzocht. Als gevolg van deze ontwikkelingen zou voor de realisering van het tweede fase van Zien 2010 een extra krediet nodig zijn van circa €10 miljoen ten opzichte van het goedgekeurde krediet van november 2007.

Deze bouwgerelateerde hogere investeringen vormen het referentiekader voor de bezuinigingsmaatregelen die in het kader van het Voorgenomen besluit van 30 september genomen zijn. De wijzigingen die in het herziene voorgenomen besluit zijn opgenomen, bestaan uit het niet doorgaan van de nieuwbouwplannen voor Oosterhout 3 en Moerdijk. De investering in een politiepost in Oisterwijk wordt minder groot en nieuw is de investering als gevolg van de aankoop van het pand de Essendonk in Breda. Deze aankoop is het gevolg van het niet doorgaan van de nieuwbouw voor Oosterhout 3. De investering in het districtskantoor in Bergen op Zoom wordt hoger.

De totale uitgaven ná het herziene voorgenomen besluit zijn ca. €5 miljoen hoger dan de goedgekeurde plannen van november 2007: de investeringskredieten nemen af met ca. €5 miljoen, maar daarbij moeten de verbouwingkosten van de Mijkenbroek ad. €10.000.000 worden opgeteld; deze verbouwingkosten zullen rechtstreeks ten laste van de exploitatie worden gebracht.

Herziene SHV

In het herziene SHV (zie bijlage 5) zijn alle benodigde investeringskredieten opgenomen. Wel opgenomen in de meerjarenbegroting van het korps maar niet weergegeven in dit herziene SHV-overzicht zijn de volgende lasten en baten:

- De verbouwingkosten ad. €10.000.000 voor de Mijkenbroek.
- De lasten als gevolg van de tijdelijke uitplaatsing van de Divisie Recherche i.v.m. de renovatie van de Mijkenbroek.
- De opbrengsten en desinvesteringen als gevolg van de verkoop van teambureau's.
- De exploitatielasten politieposten en/of loketfuncties.
- De kostenbesparing als gevolg van het niet of in mindere mate uitvoeren van nieuwbouwplannen.
- De kostenbesparing op onderhoud.

De laatste aanpassingen in het SHV zullen er toe leiden dat er aanvankelijk incidentele hoge lasten zullen zijn in 2009 en 2010. Daarentegen zal er met ingang van 2011 sprake zal zijn van een forse structurele afname van lasten.

BIJLAGEN

1. Balans

Meerjarige balans (na resultaatbestemming)												
Bedragen x €1.000												
Activa	Jaarrekening 2007	Begroting 2008-2	Begroting 2009	Meerjarenraming								
				2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
VASTE ACTIVA												
Materiële vaste activa	104.743	111.074	117.577	124.105	134.264	132.688	128.969	125.249	121.730	118.210	114.491	110.771
Financiële vaste activa	4.670	6.200	6.200	6.200	6.200	6.200	6.200	6.200	6.200	6.200	6.200	6.200
Totaal vaste activa	109.413	117.274	123.778	130.306	140.464	138.888	135.169	131.450	127.930	124.411	120.691	116.972
VLOTTENDE ACTIVA												
Vorderingen en overlopende activa	12.304	12.304	12.304	12.304	12.304	12.304	12.304	12.304	12.304	12.304	12.304	12.304
Liquide middelen	25.197	11.865	422	6.272								
Totaal vlottende activa	37.501	24.169	12.726	18.576	12.304	12.304	12.304	12.304	12.304	12.304	12.304	12.304
TOTAAL ACTIVA	146.914	141.443	136.503	148.882	152.768	151.192	147.473	143.753	140.234	136.714	132.995	129.275
Passiva												
EIGEN VERMOGEN												
Algemene reserve	44.557	42.066	31.996	21.525	19.719	15.280	11.913	8.252	6.124	6.169	8.284	12.020
Bestemmingsreserves	39.161	39.161	39.161	39.161	39.161	39.161	39.161	39.161	39.161	39.161	39.161	39.161
Totaal eigen vermogen	83.718	81.227	71.156	60.686	58.880	54.441	51.073	47.412	45.285	45.329	47.445	51.181
VOORZIENINGEN	12.078	8.042	6.164	5.057	4.953	4.722	4.675	2.631	2.526	2.404	1.416	428
LANGLOPENDE SCHULDEN	2.326	2.326	511	24.375	21.875	19.375	16.875	14.375	11.875	9.375	6.875	4.375
KORTLOPENDE SCHULDEN												
Schulden en overlopende passiva	48.792	49.848	58.673	58.764	57.442	56.523	56.282	57.658	59.651	61.544	62.080	62.617
Rekening-courant krediet					9.618	16.132	18.567	21.677	20.897	18.062	15.179	10.675
Totaal kortlopende schulden	48.792	49.848	58.673	58.764	67.060	72.654	74.849	79.335	80.548	79.606	77.259	73.292
TOTAAL PASSIVA	146.914	141.443	136.503	148.882	152.768	151.192	147.473	143.753	140.234	136.714	132.995	129.275
Solvabiliteitsratio = EV/BT in %	57%	57%	52%	41%	39%	36%	35%	33%	32%	33%	36%	40%

2. Exploitatierkening

Exploitatierkening												
Bedragen x €1.000												
	Jaarrekening 2007	Begroting 2008-2	Begroting 2009	Meerjarenraming								
				2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bijdragen												
Rijksbijdragen BZK	199.339	212.555	211.060	212.370	213.369	213.030	212.352	210.455	210.555	210.655	212.012	212.012
Rijksbijdragen overige departementen	1.593	1.772	1.772	1.772	1.772	1.772	1.772	1.772	1.772	1.772	1.772	1.772
Overige bijdragen [o.a.gemeenten]		138										
Totaal bijdragen	200.932	214.465	212.832	214.142	215.141	214.803	214.124	212.227	212.327	212.427	213.784	213.784
Exploiatiekosten												
Personeel	142.828	158.633	160.235	160.988	159.991	160.452	159.015	157.874	156.774	155.428	153.935	152.566
Rente	-1.738	-1.867	-1.491	-883	-251	98	171	183	122	-52	-278	-536
Opleiding en vorming	4.027	3.607	4.305	3.803	3.639	3.378	3.128	2.578	2.578	2.578	2.578	2.578
Huisvesting	9.914	12.957	15.925	17.384	10.221	12.163	12.152	12.221	12.154	11.849	12.457	12.238
Vervoer	5.941	6.602	6.168	6.107	5.989	5.818	5.980	5.980	5.980	5.980	5.980	5.980
Verbindingen en automatisering	23.067	23.336	24.356	23.634	23.808	23.825	23.624	23.624	23.666	23.424	23.624	23.850
Geweldmiddelen en uitrusting	1.952	2.196	1.887	2.181	2.154	2.110	2.019	2.027	1.977	1.971	1.969	1.969
Operationeel	4.164	4.514	4.571	4.571	4.556	4.550	4.562	4.562	4.562	4.562	4.562	4.562
Beheer	6.360	6.778	6.733	6.634	6.647	6.655	6.645	6.645	6.447	6.447	6.647	6.647
Overige	898	200	215	194	194	194	194	194	194	194	194	194
Totaal exploitatiekosten	197.413	216.956	222.903	224.613	216.947	219.242	217.492	215.888	214.455	212.383	211.669	210.048
Resultaat uit normale bedrijfsvoering	3.518	-2.491	-10.071	-10.471	-1.806	-4.439	-3.367	-3.661	-2.128	45	2.115	3.736
Buitengewone lasten												
Buitengewone baten												
Exploitatieresultaat	3.518	-2.491	-10.071	-10.471	-1.806	-4.439	-3.367	-3.661	-2.128	45	2.115	3.736
Resultaatbestemming												
Toevoeging bestemmingsreserves												
Onttrekkingen bestemmingsreserves												
Saldo mutaties bestemmingsreserves												
Toevoeging algemene reserve	3.518											
Onttrekkingen algemene reserve		2.491	10.071	10.471	1.806	4.439	3.367	3.661	2.128	-45	-2.115	-3.736
Saldo mutaties algemene reserve	3.518	-2.491	-10.071	-10.471	-1.806	-4.439	-3.367	-3.661	-2.128	45	2.115	3.736
Bestemming exploitatieresultaat	3.518	-2.491	-10.071	-10.471	-1.806	-4.439	-3.367	-3.661	-2.128	45	2.115	3.736

3. Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht												
Bedragen x €1.000												
	Jaarrekening 2007	Begroting 2008-2	Begroting 2009	Meerjarenraming								
				2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Beginstand liquide middelen	39.302	25.197	11.865	422	6.272	-9.618	-16.132	-18.567	-21.677	-20.897	-18.062	-15.179
Operationele activiteiten												
Exploitatieresultaat boekjaar	3.518	-2.491	-10.071	-10.471	-1.806	-4.439	-3.367	-3.661	-2.128	45	2.115	3.736
Afschrijvingen vaste activa	8.396	8.529	9.942	10.447	10.773	10.583	10.719	10.719	10.519	10.519	10.719	10.719
Mutatie voorzieningen	-3.932	-4.035	-1.879	-1.107	-104	-231	-47	-2.045	-105	-122	-988	-988
Overige mutaties eigen vermogen												
Mutatie werkkapitaal (excl. liquide middelen)	6.308	4.743	8.825	91	-1.323	-919	-241	1.376	1.993	1.893	536	536
Kasstroom operationele activiteiten	14.289	6.745	6.817	-1.038	7.541	4.994	7.064	6.390	10.280	12.335	12.383	14.004
Investeringsactiviteiten												
Investerings materiële vaste activa	23.177	14.860	16.445	16.976	20.932	9.007	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
Desinvesteringen materiële vaste activa	319											
Investerings financiële vaste activa	2.679	1.531										
Desinvesteringen financiële vaste activa	829											
Kasstroom investeringsactiviteiten	-24.708	-16.390	-16.445	-16.976	-20.932	-9.007	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000
Financieringsactiviteiten												
Ontvangsten langlopende schulden				25.000								
Aflossingen langlopende schulden	3.687	3.687	1.815	1.136	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
Kasstroom financieringsactiviteiten	-3.687	-3.687	-1.815	23.864	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500
Totale kasstroom	-14.105	-13.332	-11.443	5.850	-15.891	-6.514	-2.436	-3.110	780	2.835	2.883	4.504
Eindstand liquide middelen	25.197	11.865	422	6.272	-9.618	-16.132	-18.567	-21.677	-20.897	-18.062	-15.179	-10.675

4. Personeelsinformatie

PERSONEELSINFORMATIE												
	Jaarrekening 2007	Begroting 2008-2	Begroting 2009	Meerjarenraming								
				2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Regulier personeel												
Noot: De uitstroom op 31 december van enig jaar wordt in het jaar erop pas in de uitstroom opgenomen.												
<i>Sterkte aanvang boekjaar in FTE</i>	2.567,3	2.638,3	2.567,3	2.599,0	2.550,0	2.584,0	2.553,0	2.519,0	2.516,0	2.519,0	2.522,0	2.487,0
Instream studenten (incl. toename deeltijd)	42,0	30,0	77,0	72,0	96,0	81,0	58,0	97,0	103,0	91,0	76,0	70,0
Instream overig	171,0	26,0	38,0	22,0	46,5	44,0	50,0	52,0	50,0	60,0	45,0	65,0
Uitstroom (incl. afname deeltijd)	142,0	127,0	83,3	143,0	108,5	156,0	142,0	152,0	150,0	148,0	156,0	167,0
Sterkte einde boekjaar in FTE	2.638,3	2.567,3	2.599,0	2.550,0	2.584,0	2.553,0	2.519,0	2.516,0	2.519,0	2.522,0	2.487,0	2.455,0
<i>Overdracht van sterkte i.v.m. onderlinge samenwerkingsverbanden</i>												
<i>Overdracht naar andere regio *</i>												
<i>Overdracht van regio *</i>	8,1	8,1	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Sterkte einde boekjaar in FTE [na overdracht]	2.646,4	2.575,4	2.604,0	2.555,0	2.589,0	2.558,0	2.524,0	2.521,0	2.524,0	2.527,0	2.492,0	2.460,0
* De regio, die te/s overdraagt aan een andere regio, zorgt voor afstemming van deze fte's												
Sterkteafpraak in FTE	2.534,0	2.468,0	2.488,0	2.510,0	2.583,0	2.610,0	2.637,0	2.664,0	2.664,0	2.664,0	2.664,0	2.664,0
Formatie in FTE	2.657,0	2.597,0	2.603,0	2.603,0	2.603,0	2.603,0	2.603,0	2.603,0	2.603,0	2.603,0	2.603,0	2.603,0
Studenten												
<i>Aantal studenten aanvang boekjaar</i>	137,0	191,0	281,0	232,0	214,0	243,0	266,0	306,0	273,0	237,0	216,0	210,0
Instream nieuwe studenten	104,0	120,0	62,0	62,0	134,0	120,0	104,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0
Uitval	9,0	-	34,0	8,0	9,0	16,0	6,0	16,0	13,0	10,0	10,0	10,0
Uitstroom naar regulier personeel	41,0	30,0	77,0	72,0	96,0	81,0	58,0	97,0	103,0	91,0	76,0	70,0
Aantal studenten einde boekjaar	191,0	281,0	232,0	214,0	243,0	266,0	306,0	273,0	237,0	216,0	210,0	210,0
Eindsterktes speciale categorieën personeel (in FTE, tenzij anders vermeld)												
Exogeen gefinancierden	38,6	38,6	38,6	37,6	36,6	36,6	36,6	36,6	36,6	36,6	36,6	36,6
Gedetacheerden (ingehuurd)												
Gedetacheerden (uitgeleend)	22,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Personeel van derden	124,7	107,4	98,4	95,4	90,8	90,8	90,8	90,8	88,8	88,8	90,8	90,8
Voormalig personeel (wachtgeld/ww/wao) [personen]	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Vrijwilligers (personen)	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0
Aantal maanden TOR [alleen begrotingscijfers]	913,0	920,0	442,0	18,0								
Financiële gegevens												
Gemiddelde loonsom regulier personeel	49.475	54.837	55.751	57.283	57.099	56.923	56.863	56.813	56.757	56.623	56.518	56.605
Gemiddelde loonsom studenten	27.856	31.227	30.142	30.752	30.725	29.952	29.264	29.397	29.968	30.629	30.892	30.892
Personeelsratio	72%	75%	76%	76%	75%	76%	75%	75%	75%	74%	73%	72%

5. Strategisch Huisvestingsplan

SHV-plan per onderwerp	SHV	Zien 2010	Zien 2010	Herziene krediet	Herziene voorgenomen besluit	Herziene krediet
		1e fase	2e fase			
		RC 11-5-'06	RC 8-11-'07		RC 25-9'08	
Districtskantoor Bergen op Zoom		7.000	2.050	9.050	5.525	14.575
A&V cellencomplex			1.500	1.500		1.500
Districtskantoor Breda		7.000	-7.000			
Inrichting Mijkenbroek			3.800	3.800	-1.800	2.000
Oosterhout 1	8.161			8.161		8.161
Oosterhout 2		5.260		5.260		5.260
Aankoop kavel Oosterhout 3		2.200		2.200		2.200
Oosterhout 3			11.000	11.000	-11.000	
Essendonk					6.100	6.100
Teambureau Waalwijk	2.496		1.500	3.996		3.996
Teambureau Moerdijk	2.138		-1.000	1.138	-1.138	
Aanpassing teamburo's ivm instroom aspiranten			600	600		600
Verhoorstudio's			400	400		400
2 TGO-ruimtes			1.000	1.000	-500	500
Politiepost Oisterwijk			3.250	3.250	-2.750	500
Verbouwing Bovendonk		600		600		600
Uitbreiding Prinsenbeemden		900		900		900
Algemene ruimten Oosterhout		1.000		1.000		1.000
Diverse aanpassingen		180		180		180
Renovatie teambureau Binnenstad	3.965			3.965		3.965
	16.760	24.140	17.100	58.000	-5.563	52.437

Noot: Het totale herziene krediet voor de Mijkenbroek bedraagt € 2.000.000. Dit bedrag is exclusief de verbouwingskosten ad. € 10.000.000. Deze zullen, in overleg met BZK, in 2009 en 2010 rechtstreeks ten laste van de exploitatie worden gebracht.